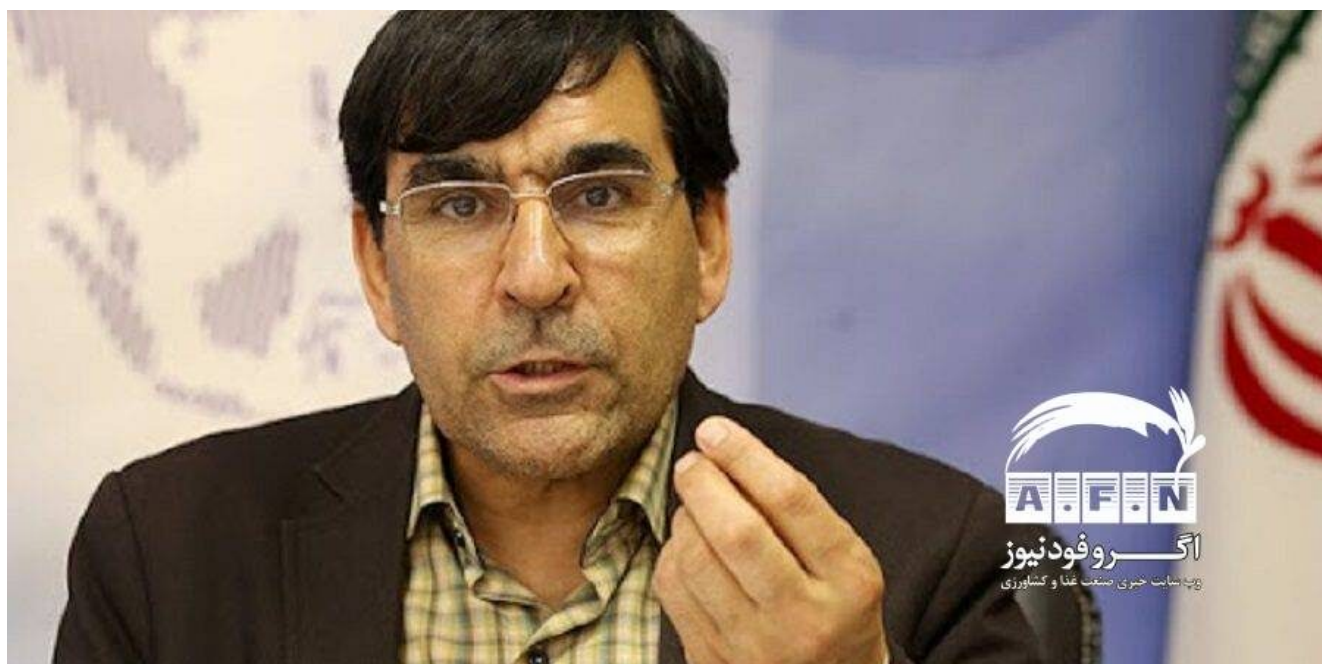

پنج محصول بهره ور از نظر آبیاری معرفی شد

مجری طرح توسعه سامانه‌های نوین آبیاری هندوانه، گوجه‌فرنگی، سیب‌زمینی، چغندر قند و برنج را جزء پنج محصول با بالاترین بهره‌وری فیزیکی آب آبیاری معرفی کرد.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگرو فود نیوز)، به نقل از وزارت جهاد کشاورزی؛ فریبرز عباسی مشاور وزیر و مجری طرح سامانه‌های نوین آبیاری از معرفی پنج محصول بهره‌ور به لحاظ آبیاری خبر داد و گفت: در این طرح، محصولات از نظر شاخص میزان مصرف آب در هکتار و سطح زیر کشت مورد بررسی قرار گرفته و دسته‌بندی شده‌اند. در آن میزان مصرف آب ۳۵ محصول کشاورزی تعیین شده است.

به گفته او، دلیل اینکه بهره‌برداران روی کشت برخی از محصولات مثل هندوانه، گوجه‌فرنگی، سیب‌زمینی، چغندر قند و برنج خیلی اصرار دارند و این محصولات را کشت می‌کنند، بهره‌وری فیزیکی بالای آب آبیاری و اقتصادی بودن کشت این محصولات است.

دو شاخص برای اندازه‌گیری مصرف آب

مجری طرح سامانه‌های نوین آبیاری با بیان اینکه دو شاخص اندازه‌گیری آب مصرفی محصولات زراعی و باغی با توجه به اهمیت مصرف

آب در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها وجود دارد، گفت: یک شاخص اینکه نیاز تبخیر و تعرق محصول در واحد سطح اندازه‌گیری می‌شود و مشخص خواهد شد بهره‌بردار چقدر به محصولات مختلف آب داده است و شاخص دیگر هم نیاز کلی تولید این محصولات در سطح کشور است که با توجه به سطح زیر کشت محصولات و نیاز به آبیاری در واحد سطح، این رقم سنجیده می‌شود.

هندوانه محصولی کم‌آب‌بر

عباسی به مصرف حدود ۴۷۰۰ متر مکعب آب در هکتار در محصول هندوانه براساس ارزیابی‌ها اشاره کرد و گفت: اگر شاخص مقدار آب مورد نیاز در واحد سطح را اندازه بگیریم، محصولی مثل هندوانه یک محصول آب‌بر به حساب نمی‌آید.

او ادامه داد: از نظر ما هندوانه در بین ۳۵ محصول مورد مطالعه از نظر مصرف آب، جزء چند محصول ردیف آخر است. گندم، جو، سویا، هندوانه، زعفران و کلزا در ته لیست ۳۵ محصولی ما قرار دارند. در عوض یک محصولی مثل نیشکر، خرما، انار، یونجه و چغندر از لحاظ آبربری در گروه پرآب‌خواه‌ها دسته‌بندی می‌شوند.

مجری طرح سامانه‌های نوین آبیاری گفت: با نگاهی دیگر به این محصولات و لحاظ کردن سطح زیر کشت، محصولی مثل گندم که بیش از یک میلیون و ۹۰۰ هزار هکتار سطح زیر کشت آبی آن است، در رتبه یک از لحاظ آبربری قرار می‌گیرد، اما این محصول استراتژیک است و ما حتما باید آن را تولید کنیم.

او برنج را دیگر محصول آبربری و در رتبه دوم برشمرد و گفت: یونجه، خرما و پسته از منظر سطح زیر کشت در رده محصولات آب‌بر قرار می‌گیرند، در حالیکه با لحاظ کردن سطح زیر کشت هندوانه، باز هم این محصول در گروه آب‌برها قرار نمی‌گیرد، زیرا کل آب آبیاری مورد نیاز گندم یا برنج در کشور چیزی حدود ۱۰ میلیارد متر مکعب می‌شود، یونجه هفت تا هشت میلیارد متر مکعب آب نیاز دارد، اما هندوانه برای کل سطح زیر کشت خود کمتر از نیم میلیارد متر مکعب آب نیاز دارد.

عباسی ادامه داد: علاوه بر این که میزان نیاز آبی هندوانه کم است، سطح زیر کشت آن نیز محدود است. حدود ۱۰۰ هزار هکتار کل سطح زیر کشت هندوانه کشور است و چهار هزار و ۷۰۰ متر مکعب در هکتار

به عنوان آب آبیاری برای تولید این محصول مصرف می‌شود. کل آب مورد نیاز برای تولید این محصول ۴۷۰ تا ۴۸۰ میلیون متر مکعب و کمتر از نیم میلیارد متر مکعب آب خواهد بود.

مجری طرح سامانه‌های نوین آبیاری گفت: گندم درست مثل هندوانه کمتر از پنج هزار متر مکعب آبیاری در هر هکتار دارد، اما با لحاظ کردن سطح زیر کشت یک محصول آبر به حساب می‌آید.

او افزود: مصرف آب برنج هم به نسبت هم سطحش زیاد است، ۶۰۰ هزار هکتار سطح زیر کشت برنج است و از لحاظ مقدار آب آبیاری در واحد سطح حدود ۱۰ هزار متر مکعب یا کمی بالا و پایین آبیاری دارد. حدود ۹ تا ۱۰ میلیارد کل آب مورد نیاز تولید برنج در کشور است. سطح زیر کشت یونجه ۵۵۰ تا ۶۰۰ هزار هکتار است و نیاز در واحد سطح این محصول هم به نسبت زیاد است. به طور متوسط در هکتار ۱۳ تا ۱۴ هزار متر مکعب آب نیاز دارد و کل نیازش در کشور ۷۰۵ میلیارد مترمکعب می‌شود.

پراآبرها و کم آبرها کدامند؟

به گفته عباسی، پنج محصول آبر از لحاظ حجم آب در واحد سطح شامل؛ نیشکر با نیاز حدود ۳۲ هزار و ۵۰۰ متر مکعب در هکتار، خرما با نیاز حدود ۱۹ هزار ۳۰۰ متر مکعب در هکتار، انار با نیاز ۱۴ هزار و ۸۰۰ در هکتار، یونجه با نیاز ۱۳ هزار و ۳۰۰ متر مکعب در هکتار، چغندر با نیاز آبی ۱۱ هزار و ۶۰۰ در هکتار و پیاز با نیاز ۱۰ هزار و ۶۰۰ در هکتار به ترتیب در رتبه‌های اول تا ششم قرار می‌گیرند.

او ادامه داد: پنج محصول آخر شامل گندم با نیاز آبی پنج هزار و ۱۰۰ متر مکعب در هکتار، جو با نیاز آبی چهار هزار و ۹۰۰ متر مکعب در هکتار، سویا با نیاز آبی حدود چهار هزار و ۸۵۰ متر مکعب در هکتار، هندوانه حدود چهار هزار و ۷۰۰، زعفران حدود چهار هزار و ۶۰۰ و کلزا حدود دو هزار و ۸۰۰ متر مکعب در هکتار است.

تعادل در کشت بهترین استراتژی

مشاور وزیر با بیان اینکه برای مدیریت آب قطعا تعادل در کشت محصولات بهترین استراتژی است، گفت: با توجه به اقلیم و منابع آب و خاک حاصلخیز کشور باید تعادلی در کشت محصولات مختلف داشته باشیم.

همین هندوانه‌ای که به‌عنوان یک محصول کم‌آبر از آن نام می‌بریم، یک دلیل کم آبری آن این است که عمده مناطق کشت این محصول استان‌های جنوبی مثل خوزستان، هرمزگان، بوشهر و جنوب کرمان است و کشت این محصول در این مناطق به صورت پاییزه انجام می‌شود.

او ادامه داد: هندوانه را اواخر زمستان و پاییز می‌کارند و از بارندگی برای تولید این محصول استفاده می‌کند. هوا هم خنک است و در نتیجه آب کمتری را به‌عنوان آب آبیاری به این محصول می‌دهند. ما باید بر کشت متعادل و انتخاب مناطق طوری برنامه‌ریزی کنیم که محصول خاصی که در زمان‌های مختلف نیاز کشور است، وجود داشته باشد و با کمبود مواجه نشویم.

مجری طرح سامانه‌های نوین آبیاری با تاکید بر برنامه‌ریزی مناسب روی منابع آبی کشور، گفت: با حداقل آب باید بتوانیم حداکثر محصول را تولید کنیم، هندوانه این ویژگی را دارد، این محصول کشت پاییزه و بهاره دارد. اگر تعادلی در کشت پاییزه و بهاره انجام شود، مدیریت مصرف آب کنترل می‌شود و تولید مدیریت می‌شود.

او کشت نشایی را نیز یک گام موثر در مدیریت مصرف آب برای تمام محصولات کشاورزی دانست و گفت: کشت نشایی می‌تواند دو تا سه نوبت در کاهش آبیاری محصولات مختلف موثر باشد و در کاهش مصرف آب مفید واقع شود.

سرویس خبری: کشاورزی